

הלבות הנחות אדם בפרק סימן ג

ולעפון או לדרום) או יסלק הקדש לצדין; ח' פשנפנה (ט) בשעה, אם הוא אחורי הגדר, (טו) יפנה מיד, ובבקעה יתרחק עד מקום שלא יוכל חבו לראות (ט) [ט] (טז) פרועו: ט' לא ישב במקורה ובחזק ולא עאנס לדוחק עצמו יותר מדי, שלא יפק שבי הרכבתה: י' *ילא יקפח (יז) ביד (טז) זמין: יא' לא עאנס קפח (יח) בחרס, משומן (טז) בשפם. ולא בעשנים יבשים, שהמקפח בךך שהאור שולט בו, שינוי עתפתה תוננו נושרט. يولא בצדור שקח בו (יט) חבו, מפנוי שמייא את האדם לידי הפתגניות: הגה ועכשו שבתי כסאות שלנו (כ) אין בשעה נהגו לקוף (בקער), וכן נהגו לקפח (כא) בךך שהאור שולט בו, ואינו מזכיר. לפיק חיו פאי עמא רכבר (הירוש אגדה פרק המוציא): יב' יפנה (יז) (כב) בצעניות בלילה כמו ביום: לג' לא ישחין עםUNDERLINE, מפנוי ניצוצות הנזמיין (כב) על רגלו; (כד) אם לא שעמדו במקום גבוק או ששתאין לתוך עפר תחום

באר היטב

(1) בשלמה. הה' אם הוא נפונה בפה אחותינו פה, יכול לפלנות ע"פ שבח ר' שמע הצעיר, ע"ת: (ס) פרעון. אבלו שמע קול גיטוש שלו: (ט) ימן. מפני שקשוחר בה תפלין. ועוד טקסיים אחרים בקברא. ואטרידן קחנה בשמאל דידה שרוא, ימן כל ארם. וכך מדברי ט"ז: ען מגנאי ארץ דמס' אנטדרם. שרבא ר' טיטיב אשר לפמי כתוב בשם כ"א וט"ז דשאנו נר קבוח בפניהם דירה ע"ש, לאן. ואם כתוב בשמאל ושאר מעשריו עשו במלין, יש לאחים גמי בימיין דצלטמא, ען מ"א. וכמת בפל"ה, שלא יקחח באצבע אנטדרם שפורה עליון צוויתו של תלמידיו: (ט) נשפים. ען ט"ז שב ס"ד, ען ע"ח בפ"ח בחחות-איך ס"ר לר'ג: (ט') חבורו. אבל אם קה הרא עצמו בו, או שיבש, או שקחנו מעד אחר, לית לנו (ט") בגניעות בללה. ריל שלא ילה עצמו יותן מפיים, אבל ע"ז הג'א, ואם אין שם אוזם, מקפה ברוחות, אבל לא לפני עובד פוכבים, ע"א לך מ. אבל זה לא גנות, אבל להשתון מטה אפלול ביטום בפני זרים עם דריין לבלקה, משומ דאנא סכנה. ואותה לא רקוק בפנינו, אבל מזודין לית לנו (ט) נשפים. עבה"ט. ובברביוסוף האריך והביא דברינו קא"ז כאן והק"ר ס"ר שב.

משנה ברורה

שערית תשובה

לאושו לאפרה. ועין בקשוייה בעפנ' ח'א ספנן מ', הכיא בשם לקוטי הפדרס לר'שין', דשין' אוקרא לאשה למוקה. ועין בקשוייה שב ניקב ספנן : [ט] פורעו. עבדה'ט. וכובישס דרכ' ק' כ' שדעתה קאקסודים ל' שאנו אזהה פרעונו עג' רודאה יונטו ושולע עטשו שרדי גדרמשמע בעגנאי גדי שואגי טקהות, דלא פלבוש דמשגע דמקלהק בין שעודה לעיד, ע'ש: עפנ' ממיין. עבדה'ט. וכובכ'ש דרכ' קי חולק על המאג' א' פאנ' ובכתב לפלקל בון גיגל בעקבית גדרי קרשעה וריגיל בקראות טעםויות או אינו גיגל שפיטין והוא אשר שכוכב בשטמאן וושאור משישו פטמן דצלטלא. ט'ל לו לאקס' בקימין שלו שהואה שמאלל דצלטלא; וכן אם אינו גיגל בעקבית דברי קרשעה וריגיל בטעמיטים, עאג' דמתטעי בשים ומן שבותוב דברי קרשעה, אין סקרלא לדוש להו ור' הו א' בכל א'ך: ואמ' גיגל בעקבית ור' קרשעה ואינו גיגל בעעמיט. סקרחם בעטמאל אוו טהו א'ם פל אדרס, ולא גיגל בעטמאן שלו שנותוב בפה: וזה התא אטר שוכובם בעטמאל ושרר מעשיין בשטמאן, הוא מתקפה בשטמאל כל אדרס. ואם גיגל בעטמאן, הוא מתקפה בשטמאל כל אדרס. ואם גיגל בעטמאן ולא בעקבית, יקוח בקימין דצלטלא, והוא גיגל שפיטין אוו גיגל, והוא הוא א'ם ור' הו א'ם ור' הו א'ם ור' הו א'ם. ואת תורת קומילה קרבורי דיל. ועין'ן פטמוקין בטה בשם מוד' וקוצען, שאשה גס'ין לא רקוח בנטמין: והוא מבב' ע'ש. עין'ן בקיד' א'פיטים כי' בפראוש דברי קשין', ע'ש. אלא ש'ב' ביטקון מג כתב שאסרו? קענ' בנטמין, ע'ש שהואה נבן, והקאים אחריו נונחקו בפרשן דברי

באור הלכה

שער הצעיר

(יע) מלגפן סימן ז' סעיף ז': (ט) על-תפמי ופרידגדים וארכזות-ההרים, קלא אקליה ובאה; (כ) פרידגדים: (כל) ארכזות-ההרים: (ככ) משל'ה: (כג) ב'ח ובלור-שור וארכזות-ההרים: (כד) מגנו-אברם: (ככ) ארכזות-ההרים: (כט) עין פרידגדים: (כט) מגנו-אברם: (כע) פשוט, שלא גרע מבנו כבינו ושאנו, ב'ק ג': (מג) חני-אדרם: (טג) תוספות:

הלוות הנחת אדים בברך סימן ג ד

ביאורים ומוספים

שמפני כבוד הבריווה מותר לו להמשיך בקריאתו. ובעל קורא קבוע ש叙述 לנקבי, כתוב הגרא"ח קנייבסקי (אשי ירושל פ"י הע' ס) שאף אם שעינן לא החתיל לקורא, מימי אם יש לו בושה גורלה אם ימנע מלקרוא. אולי יש להקל.

[משנ"ב שם]

כי צואה במקומה במתשего, כמו שכתב בסיקון עז שעריף ה²¹, וטוב לרוץ פי הטעעת בזמנים או ברוק²².

(2) ואם אינה נראית אפילו כשהוא יושב, כתוב שם (בס"ק יט) שמותר, שהרי לא ניתן תורה למלאכי השרת.

(22) ולקמן (ס"י עז ס"ק ייח) כתוב שיש לו לאדם להתעורר ולראות תמיד שהיהה נקי פי הטעעת שלו ולחצחו במים או ברוק, כדי שלא ישאר שם אפילו משה צואה. וכך אם מנקה בכיריות שלנו שינויים טוב, כתוב בשות' אור ליעין (ח' פ"יד תשובה ב) שעריך ל乾坤 בזמנים. אמנם הגרא"ח קנייבסקי והורה (דעת נתוה עמי עט) שכירום שיש לנו נייר יפה לקיןוח הוא שווה במעלהו לרוחיצה במים.

סימן ד

דיני נטילת ידיים

[משנ"ב ס"ק א]

יש על זה שני טעמים: קראו"ש בתקב, לפי שידים של אדים ענקניות הן, ואילו אפשר שלא יגע בבשר המכטף בלילה²³, זהה פקנו חנול ברכבה על הקטילה לクリיאת שמץ ולתפלחה²⁴.

(1) ומפניו שישן בלילה עם כפפות, שבודאי לא נגע במקומות מטופף, כתוב בביבה"ל להלן (ס"יג ד"ה אם היה געור), שלשיות הרא"ש אין עריך ליטול ידיו בבורק אלא משומם רוח רעה ובל' ברכה.

(2) וכי שודע שידיו מטופפות, כמו בלקמן (ס"י ז ס"ק ג) בשם ארחות החיים. דיים אף לשאר תפילות, כמו בלקמן (ס"י ז ס"ק ג) בשם ארחות החיים. אמנם לענין הלכה כתוב (שם), שמי שעשה צרכיו לגוזלים ורעה להתפלל, אף על פי שלשיות רוחם חייב לברך על טילת ידיים, מ"מ אין לו מפסק השוע"ש שם (ס"א), שיטול بلا ברכה.

[משנ"ב שם]

וללהקה אנו תופסים כ שני הטעמים לחמרא לענן נטילה²⁵. (3) ובביבה"ל לקמן (ס"י קג ס"ב ד"ה ועיין לעיל) כתוב: "דקימה לן דלא נתקנה נטילת ידיים אלא בשורתית דעתה בריה הושה, וככלעל בסימן ד מגמ"א סעיף קתן א".

[משנ"ב שם]

ואם לא ברכך על נטילת ידיים קדם הפתלה, שוכ לא יברך אמר הפתלה לבל' עלא²⁶.

(4) ובטעם והדבר כתוב בחורי אודם (כללו ז ס"ה), שונפיליה היא במקומות קרבן עוריך אדם לדרוש את עצמו בנטילת ידיים ככהן לפני עבדותנו, ועל כן לא ניתן להשלימה לאחר הרפילה, והובא בשם הגרא"ח קנייבסקי (אשי ישראלי פ"ב הע' מה), שלאחר הרפילה הינו לאחר תפילה לחש.

[משנ"ב ס"ק ב]

ואין אורך לסתותין על הטעמה, וגם הטעמה אין מעכבות²⁷ וככ"י, אבל דעת הפטושים אין בזנ²⁸. כתוב בספר הרקומות של לא יגע במלבולשו עד שטלה²⁹. (5) ולענין נטילת ידיים לאחר שעשה צרכיו, כתוב בשעה עז ללקמן (ס"י קטה ס"ק ט) שטוב שישפשב ידיו זו בו לאחר הנטלה קודם שיברך, ממשם נקודות.

(6) ולברך ברכות וללמוד תורה קודם שנטל ידו, כתוב להלן (ס"ק סא) שגם יש לו מים ראוי להחמיר בדעת הזהר שלא לברך בשורה רעה על ידיו עד שיטלב במים, ושלא כדעת הפמ"ג שדי אם יקרה ידיו בלי מים. (7) ולענין לבישת הכיפה קודם נטילת ידיים, הורה הגרא"ז אויגרבן אשי ישראלי פ"ב הע' בג) שנוהגים ללבושה.

[ביה"ל דיה לא יקנחו]

ואם כומכ בקנין ושתר מעצרו עוצה בשפאל³⁰.

(14) שבציבור כזה, לדעה הראשונה המובאת בשוע"ע לפקון (ס"י זז ס"ח) יש להניח את התפוליין על יד ימין, ולדעתה השנייה המובאת בשוע"ע שם מניחן על יד שמאל. וראה ביה"ל שם (דיה והבי' נהגו), שאם יכול לעשות את שאר מעשייו אף בימין אלא שונה לו עלשותם בשמאל, הרי הוא נוחש כשלוט בשתי ידיהם.

[משנ"ב ס"ק כד]

או על יידי מטלית עבה³¹.

(15) אמנם, להלן (בצ"ק בט) כתוב שיש המפקדים על עיטה זו, מושם שאחננו לא יידעים את שעור עביה של מטלית זו.

[משנ"ב ס"ק לא]

וזאת ממשה עצמו לקטנים³², עוזר ממשום 'בל פש��וצו'³³ ומושם פ'ילא הינה עקר³⁴.

(16) ואם אינו מותאווה לנקיון כל כר, ואינו מרגיש אלא התעוררות בעלמא, כתוב לקמן (ס"י צב ס"ק י וס"י רכו ס"ק ז) שאינו עובר מושם 'בל תשקוצו' ובוגדר הדבר כח הא"א (בוטשאטש, סי' ז), אינו מושם 'בל תשקוצו' ולא מושם לא ידיה עקר. ובספר ארחות רבינו (ח"א עמי ז) הובא, שהגרא"ז קנייבסקי נהג הא"א, שבאופן זה אינו נחשב אלא כגרוי בעלמא.

ולענין איסור אמרות דברי תורה, קריית שמע וברכות למי שנוצר לנקבי, כתוב לקמן (ס"י צב ס"ק ז) שנוהג בכל מי שאינו יכול להעמיד את עצמו עד פרטה, אפילו שאינו מתואווה כל כר בשיעור שיש בו מושם איסור 'בל תשקוצו'. אמנם, מי שהודמנה לפניו ברכה ואם לא יברך בשעה שנוצר לנקבי יפסיד את הברכה, כתוב לקמן (ס"י רכו ס"מ) שנחלקו אחרים בדין. ואם יכול להעמיד את עצמו כדי שיעור פרסה, ראה מה שכתב לקמן (ס"י צב שם) ובמה שכתנו שם.

(17) איסור זה, כתוב לקמן (ס"י צב שם) שאינו אלא מדרבן. ומ"ש לו חוליו השלשל, ורפו אותו היא לעזרה את עצמו ולהשווות נקבי, כתוב הנימוקי אורח חיים (ס"ק ג) שאינו עובר בזה על איסור 'בל תשקוצו'.

(18) וככתוב החזו"א (אהע"ז ס"י יב ס"ק ז), שבזמןינו השתנו הטעמים ויש רק צינור אחד הן לרווח והן למים, וככתוב במסנ"ב ביצחיק יקרא, שלדעת החזו"א לא שייך בominatorו היא לעזרה את עצמו ולהשווות נקבי. [משנ"ב שם]

גם האסור 'בל פשדקוצי' נדרחה מפני בcold הקרייזט³⁵, כגון 'המשה'א נקבי' עד ש'ימצא מקום אגוז וקחאי גזעא³⁶.

(19) ובענין היתר כבוד הבריות במקומות איסור דרבנן, משמע לקמן (ס"י יג ס"ק טו) שנוהג אפילו באופן שאין בו אלא גונאי קtan בלבך. וכבוד הבריות, כתוב לקמן (שם ס"ק יב) שהוא נמדד לפי טבע האדם, ואם אינו מתביש אין בו מושם כבוד הבריות.

(20) וכן מילוד תורה או דורש לרבים ובאמת נוצר לנקבי אפילו הגודלים, כתוב לקמן (ס"י צב ס"ק ז) שモתו להשווות עצמו מפני כבוד הבריות.

ואיפלו להתחילה להתפלל בזיבור ובאמצע תפילהו נתעוררה לתאווה כל כר עד שיש בהו מושם 'בל תשקוצו', כתוב בביבה"ל לקמן (שם ס"א דיה והבי' צרין) שאם אין בו מושם 'בל תשקוצו' ויש בכר מושם כבוד הבריות (בגון ש"ז שעריך לנקבי קדום חורת הש"ז) מותר לו להתחילה, אמנם בשיש בכר מושם 'בל תשקוצו', הסתפק (שם) ונשאר בצע"ג Dol.

ומי שעה לבומה לקרואו בתורה ונוצר לנקבי, כתוב בביבה"ל שם,

הלבנות הנחות אדם בפרק סימן ג' ד

פֶּרְשׁוֹן, קָרְקָע שָׁאַנְגָּה בְּתוּלָה, אֲלָא בָּגָן שֶׁל אַנְצִין חִרּוֹשָׁה: יד *יִזְהָר שֶׁלָּא יִחְזֹן בְּאַמָּה וַיְשִׁתְּנֵן, אֲםָלָא מַעֲטָרָה (ז) כִּיה וְלִמְטָה, (כו) מִפְנֵי שְׁמוֹצִיא שְׁכִבָּת זָרָע לְבָטָלה, אֲלָא אַמְּבָן (כז) הַרָּא גְּשֻׁרִי. יוֹמָה תְּסִידָה לְזָהָר אַפְּלָו (ז) כִּיחַדְתָּיו: טו יַאֲסָלֵו מֵי שָׁאַינְוּ גְּשֻׁוּ מַתְּרָ לְסִיעָה (כט) בְּבִיאִים: טז *שֶׁלָּא הַפֵּר לְגַשְׁוֵי לְאַחֲזָה בְּאַמָּה אֲלָא לְהַשְׁתִּין, אַכְל (טו) (ל) לְהַתְּחַפֵּךְ לֹא: יז הַמְּשָׁהָה גְּקָבִי שֶׁפְּמַאי אַחֲרֵי פְּנֵים טז כְּבוּד צָדְקָה

הנני נטילת ידים, ובו כ"ג סעיפים:

א (א) **איירוץ ידיין** (ב) **ויברר שעל** (ט) [ט] **נטילת ידים**: (הגה ריש אוקרים (א) גם 'אשר יצר', א' גרכות ס

שְׁעָרִי תְּשׁוֹבָה

באור הלכה

רגיל לבראות טמירות תורה, ושור מקשין עוזה בשטמאל, קרי הווא קל אדים ומוקם בשכאל דעלמא. עזון בארכות-תפחים ש'אדריך בעה, ולדכניו יהי'ה כדיין כמו שמקנו בשם פְּרִימָגְדִּים ולבלושיר-שדר; ואם בוחב בפינן ושאר מעשייו עשויה בשטמאל¹⁴!), לדכניו גם כן קרי הווא כל אדים: *

* יונחר שלא יאחזו וכ'ו. וזהו לומר, אפלאו אם אין לו עפר תחומי ומקומות מדרון, כי אפסר לו להשחין בישיבה. וכך כלבו אע'ידייזה לשלע על בינו עליידי היגיונות קשלא יאחזו בקאה, אפלאו כי אסורה. ב'י: * לא התר וכ'ו, אכל להתחבך לא. וכן מה שהתר למי שאינו נשוי למשה מעטרה, כי-כין לא התר ורק לחשתן (ארה"ח). וכן במשנה ברורה שמקנו דופר לסלוך זקן בפחחות. דלא ברע מעליידי מטילת עבה, ובפרט אם נסבר כשית התופשות המוקא במנגן-אברכם דלמלה משבורו, רזהה לופר במקום מיתתו:

עצה אחרה שלא בזוא לעדי ניצוצות, שיסע ביביזים להגביה הגדי קצת או על-ידי מטלית עבה¹⁵). ואם אתרמי שפלו ניצוצות על וגליין, (ג') מצה לשפשפס: יד (כח) ולטפה. ואפללו (ל') אם האבר רק שי מתקר מעתה ולטפה: (כו) מפנוי שמוציא. רזהה לומר, שעליידי נגייחו בגין בא לעדי חפום והרהור, ניבוא לנו. וחומר עזון סכה עין באן-העוזר סימן כג: (כז) הוא נשוי. דיש לו פתח בטלול ואין יצורו תוקפו כל-כך. (לו) ואם היא נתקה או שהגא בדקה, אסור. וכן באן-העוזר סימן כב סעיף ד, ואפללו נשוי אינו מפרק להוחשי, ידו לאקה כלל אלא בשעה שתווא ציריך לנקיון: (כח) נשוי. ואם עומד במקום שיש לו פרח שלא יפל, אין להרשותו, והוא גלול גדרה¹⁶. מ"ז (ה'ו) הרשות פשויו:

היטב. כי אזהה במשמעותה במשמעותו שפקוב בסימנו עוז סעיף ה⁽²¹⁾. ותוב (מ) לוחץ פי התבעות בהםים או בר⁽²²⁾:

א (א) ירכץ גדי וכור. יש על זה שני טעמים: (ה) הרא"ש כתוב, לפי שדים של אדים עכניות הן, ואי אפשר שלא יגוע בקשר המטמן בלבלהו), לזה פקנו חוץ' ברכה על הנטילה לקוריאת שם ולחתפה^ה. והרש"א כתוב, לפי שבשומר אמר בשנה אנו געשים כבריה חרשה, דכתיב חקשים לבקרים ובמה נתקה, ארכין אנו להודות לו ימברך שבראנן לכבודו לשורתו ולברך שם. ועל דבר זה פקנו בשרח כל אוקון הרכבות שאנו מברין בכל בקר, לכן גם דבר זה פקנו בשחרר — להתקדש בברשותו ולטלל ידרינו מן הכליל כהן שמקודש גדי מי הכיו' קדם עבנתו. ווללה אנו ואופסם בשני הטעמים ?חכמא לענן נטילה^ו, וכדרלקפן בזיה השיפון. ואם לא ברך על בטילת גדים קדם התפללה, שוב לא יברך אחר הפטלה לבליל עלאמ^ז (ח"א): (ב) ויברך. ומז' אחר החטלה יברך ואין ארכיך להמתין על הנגoba, וסבירה (ג) וגבי הנגoba אין עצבב^ט. וניש מהחמיין אין עצבב, ריש מאריך עד אחר שינגב גדי, דסבירה להו שר אפסידים עד אחר הנגoba, וסבירה להו דאסור לרבר בזדים שרווח רעה שורה עללים; אבל דעת הפסוק אין כן^ט [ארה"ח]. קמ"ב בספר הויים שלא יגע במלבושו עד שיטל^ט, ובגמרא לא משמע בן מ"א. איقا בענויות דך נא, אלettel חלוקה שחרית מיד השטש ותchapש, ממשום סכנה מזיקון, אלא יטלהו בעצמו מפקום שהוא שם; ואפלו אותו השטש^ט (ג) כבר נטול גדי. אמרין בגמרא: רוחץ אדם פניו גדי ורגליו בכל יום ממשם כבוד קונו. ובגדינוינו שאין אנו הולכים יחסין, אין ארכיך לרוחץ רגליו שחרית [פמ"ג]: (ג) גם אשר צער. הטעם (ד) ממשום דבקבר נעהה כבריה חרשה, וארכין אנו להודות לו, ותבן ברכות אללוי נשמה^ט [על הנשמה^ט] (ו) ואשר יציר' על יצירת הגו. ויש עוד טעמים אחרים, עין

(א) ביאור הגור"א.

(נג) ג'מ'א: (ל') על-ת'ת-מיד: (ל'') צי' וקונ-אקרום, וכן משיק הבריפי-ויסף, וכך קה-המקלין: (לו') אליה רעה וברכיו-ויסוף: (לו") שם בשם ב'כו-רשות: (לו') קרי-פדרים: (לט') פרי-פדרים: (מו') אפרתים: (לו') בבית-ויסוף: (כ') קאנ-אכברם סעד-קיטן: ו(ג') פרי-פדרים: (כ') קאנ-אכברם וקאר-אי':

שער האציגן

Tél (France) : 01.80.91.62.91

Tél (Israël) : +972.77.466.03.32

contact@torah-box.com